

Novi akordi. Zbornik za vokalno in instrumentalno glasbo. Urejuje dr. Gojmir Krek. Založnik L. Schwentner v Ljubljani 1910. Let. IX., št. 4–6.

Številka 4. tega našega slovenskega glasbenega „branika“ je napolnjena izključno le z Vjekoslav Rosenberg-Ružičevim valčkom „Čarobne uspomene“. Zdi se mi, da je s tem delom hotel g. urednik N. A. pridobiti naročnikov tudi iz onih krogov, ki ponajveč ljubijo lahko plesno godbo. Gotovo ne bi bilo na kvar listu, ako bi semtertam nadaljeval s prinašanjem tudi dobrih in popolnih plesnih skladb. Morda bi celo ne bilo napačno, vsaj en sešitek N. A. ne samo slučajno posvetiti lahki, zabavni, salonski itd. glasbi, saj bi se s tem lahko bolj ali manj posrečilo paralizirati vedno večji vpliv tuje in banalne operetne godbe, ki se čimdalje bolj šopiri pri slovenskih veselčnih prireditvah. Kapelniki raznih godb se upravičeno pritožujejo, da jim je težko sestavljati sporede s slovanskimi ali jugoslovanskimi skladbami, saj žal na tem polju ni skoro nikake dobre produkcije. Ravno Rosenbergove „Čarobne uspomene“ bi instrumentirane bile kmalu priljubljena točka na sporedih godb. Valček je izredno lep, zlasti mi ugajajo prve tri številke. Vsled lahkega klavirskega sloga je dosegljiv tudi manj spretnim igralcem.

Peta številka pa ima raznovrstnejšo vsebino in podvojeno glasbeno-književno prilogo. V tej prilogi opozarjam zlasti na članek „Chopin in njegov učenec Mikuli“ iz Gerbičevega peresa, na Družovičeve „Glasbeno-pedagoške črtice“, Lajovičovo oceno Matičnega koncerta dne 9. marca t. l. in skladb, ki so se pele ob tej priliki, in končno na notico D. Beraniča o „Naprej zastava Slave in narodni pevki“, ki je naše slov. dnevnike privedla do zelo zanimivih in za domačo glasbeno zgodovino pomembnih prerekanj. List prinaša v glasbenem delu pet skladb zelo pestre raznovrstnosti. „Intermezzo“ Dobroničev je nekoliko duhomoren, polifonsko preradodarno okrašen, vendar pa plemenite in duhovite vsebine. „Ribička“ je srčkana stvarca, s katero je stopil p. H. Sattner prvikrat med sodelavce N. A. Pesem odlikuje lahko peven in prijetno melodičen, glasov ter skromne melodije se oprijemajoč klavirski part. Srčno bo veselilo soliste Sattnerja še prav mnogokrat srečati v N. A. St. Premrl je resen in temeljit glasbenik, vreden naslednik Foersterjev. „Pesem žerjavov“ je posvečena Gerbiču o priliki sedemdesetletnice njegove. Mešani zbor, ki ga podaja Premrl, je precej lahko izvedljiv, harmonično ne kompliciran in prozorno sestavljen, le vsebina besedila bo morda ovirala njegovo izvajanje. Skladeb za ženske glasove s klavirjem imamo kaj malo, zato bodo pevska društva z veseljem pozdravila „Pjesmu slavulja“ iz Zajčeve opere „Pan Twardowski“, ki jo priobčujejo N. A. v tej številki. Niti pevovodjem niti pevcem ne bo napravljala težav, ker je zelo lahko izvedljiva, kakor se to spodobi za operne zборе. Lahar narjev „Spomin“ me je osupnil vsled nekaterih harmoničnih posebnosti, pri katerih pa je imel morda celo g. urednik kaj posla. Morda! Skoro da otožno in preprosto besedilo ne more prenesti takih modrovanj, vsaj ne v tem malem in preprostem okviru. —

Dodatek. Prepozno za temeljitejši pregled pa je došla 6., zadnja številka t. l. Združeni so tu raznovrstni avtorji. Pred vsemi je zastopana naša najznameni-

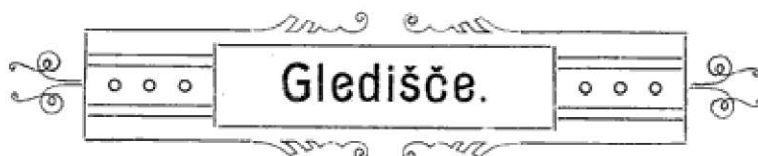
tejša trojica: dr. Gojmir Krek („Predsmrtnica II.“ za en glas in klavir), Anton Lajovic („Z daljnega je morja“, mešan zbor) in Stanko Premrl („Fuga“ za klavir). Prispevki teh treh daleč presegajo po znamenitosti prispevke vseh ostalih petih, ki hodijo po bolj ali manj običajnih, gladkih potih in ki, kakor tako resnično piše g. urednik sam, morajo vsled polovičarskih študij ostati vse svoje žive dni le boljši ali slabši diletantje in amaterji. Ravno od teh treh pričakujemo, da nam ustvarijo večje umotvore, ki bodo ime Slovencev ponesli tudi čez meje naše ožje domovine. Dosti je nas, ki „posipamo za temi tremi, kjer puste kaj prostora“.

E. Adamič.

Narodne pesmi z napevi. Nabral in uredil za štiri enake glasove Janko Žirovnik. IV. zvezek. V Ljubljani 1910. 8°. 42 str. Cena 1 K.

Žirovnik, znani, spočetka edini in vedno spretni nabiratelj narodnih pesmi, je nabral in uredil 30 narodnih pesmi ter jih podaril konzorciju „Slov. Branika“, ki jih je založil. Kazalo našteva mnogo že zelo znanih, a tudi več novih narodnih pesmi, ki jih do zdaj še nisem poznal. Vse pesmi so preprosto in narodnemu petju primerno postavljene ter jih kar najtopleje priporočamo pevskim zborom, dijakom in sploh ljubiteljem narodne pesmi. Z nakupom pa izvrše tudi rodoljubno delo v korist naši šolski družbi.

E. A.



Slovensko gledišče v Ljubljani. Drama. Za „Tajfunom“, tem slavo-spevom japonskemu domoljubju in heroizmu, je prišel na naš oder „Moloh“, tridejanska tragedija, ki jo je spisal Polrus Lev G. Birinski, poslovenil pa Etbin Kristan. To vam je res tragedija, ne toliko posameznega junaka, kakor je n. pr. Saša ali Vasja ali sam stari Ramusov, temveč je žaloigra ruske revolucionarne misli, zakaj ideja ji je nezmisljenost človeškega napora, uničiti s pogromi (izgovori pagróm, ne pogróm, kakor je bilo na odru čuti), z umori in revolucijo obstoječo socialno-politično obliko. Poedini mladi ljudje, prožeti od nezadovoljstva z obstoječimi razmerami, hočejo nasilno premeniti vse javno položenje, z bombami hočejo človeštvu prinesiti rešitev in srečo, a to človeštvo je kakor malik, ki se da oboževati, a pri tem zahteva žrtev baš od tistih, ki ga obožujejo. Birinskega drama je izborna zgrajeno delo. Glavna oseba, Saša, je nekak moderni Hamlet, ki je poklican, ali bolje rečeno, določen za veliko nihilistovsko podjetje, da bi umoril gubernatorja; zaprt je bil v ječi, rešen z velikimi žrtvami, ki so stale krvi in denarja, a ko pride do tega, da bi naj izvršil nasilni čin, tedaj klone: v samoti ječe se je zavedel brezumnosti teroristnih načrtov v prosep človeštva; „človeštvo“ mu je le fraza, ničev fantom, „moloh“, ki vabi in mika, vara in slepi, končno pa „reševalca“ omami in požre. Tega se je Saša zavedel in v tem prepričanju hoče tudi ravnati: dočim hrumi zunaj po ulici pogrom in pleše revolucija svoje krvave orgije, ždi on v kleti svojega doma v družbi svojcev, ki trepečejo v blaznem strahu, ždi in molči, nato se dvigne in hrope silen monolog, izraz svojega duševnega boja; odpoveduje se Molohu, a končno ga ta vendar osvoji; tudi Sašo prevzame revolucionarno okolje, z bombo hoče iti nad gubernatorja, da bi uničil njega in — sebe;